

LETO XI.

ZVEZER 24.

Vrli Slovenci: Prava vera bodi
vam luč, materni jezik bodi vam
ključ do zveličanske narodne
omike. A. M. Slomšek.

NAŠ DOM

GLASILO
SLOVENSKE MLADINE.

MARIBOR, 1911.

CIRILOVA TISKARNA.

Vsebina 24. zvezka:

	Stran
Pouk.	
Čistost	369
Abstinenca	370
Zabava:	
Nadangel Gabriel	371
V sveti noči. Dragotin	374
K novemu letu	375
Razgled po svetu. 375	
Orli:	
Ptuj	375
Za mladeniče nekaj o plesu	376
Dekliški vrtec:	
Dobra gospodinja	376
Spoštuj starost	377
Sramežljivost	377
Društveni glasnik:	
Sv. Magdalena v Mariboru	378
Sv. Tomaž pri Ormožu	378
Sv. Jakob v Sl. gor.	378
Sv. Lovrenc na Drav. pol.	379
Prihova	379
Dramlje	379
Sv. Rupert v Sl. gor.	379
Središče	379
Ljutomer	380
Marenberg	380
Griže pri Celju	380
Zreče	381
Prihova	381
Galicija	382
Govorniške vaje:	
Novoletni govor za Dekliško zvezo	382
Drobtinice:	
Slovarček najnavadnejših tujk	383
Slovstvo:	
Magd. Pleiweissowe Slovenska kuharica	384

Dekletom! Znana vrla prijateljica Pepca Senica v Smarju pri Sevnici je izdala knjižico »Slov. deklet«. Priporočamo vsem članicam D. Zvez, da si to lepo knjigo takoj naroče pri pisateljici. 1 komad stane 40 v, po pošti 50 v. Ob enem še priporočamo, da si dekleta naroče več deklških znakov, ki jih ima v zalogi S. K. S. Z. v Mariboru, komad stane 1 K.

Listnica uredništva.

A. E. Spis smo izročili »Sl. G.« »N. D.« ne more prinašati spisov v narečju. — J. Š. Vi želite, naj Vam povemo napake v Vaši pesmi. Torej poslušajte: Mera v pesmi nima nikakšne doslednosti in se pesem ziblje sem in tje, kakor voz sena na slabi cesti, ki se nagne sedaj na to, sedaj na ono stran. Vzamimo prvo katico, v kateri se prva vrsta rima s tretjo, druga s četrto. V prvi vrsti imate to-le mero:

Blizu hrvaške tam meje

— — — — —

v vsem 8 slovk, v tretji vrsti pa:
kjer veter na rahlo ti veje

— — — — —

torej ravno nasprotno mero in povrh je tudi 9 slovk mesto 8. Druga vrstica:
lepa župnija leži

— — — — —

ma 7 slovk, četrta pa:
ter solnce se lepo smeji.

— — — — —

osem slovk in čisto drugo mero. Misli so deloma po sili zveržnjene, da najdete primerno rimo, deloma so pa besede za ušesa pritegnjene, da dobite potrebno vrstico. — Isto moramo povedati dragemu prijatelju, ki je poslal »Pozdrav Našemu Domu.« Tudi tu se mera in število slovk meša kakor žito v rešetu in nekatere vrstice so čisto suha proza. — Tudi pisateljici pesmice »O prisijaj« se tokrat mera ni posrečila, ampak misel je dobra in naravoma razvita, zato bomo skušali zvinjene ude zdraviti.

Naš Dom izhaja 1. in 15. vsakega meseca ter stane na leto 2 K, na pol leta 1 K, na četrto leta 50 h. — Uredništvo in upravnništvo je v Cirilovi tiskarni, Koroške ulice 5, Maribor. — Sklep uredništva

15. decembra 1911.

Slovenci! Naročite si „Naš Dom“.

== NAŠ DOM ==

Štev. 24.

V Mariboru, 15. decembra 1911.

XI. letnik.

Pouk.

Čistost.

Slovenski narod se bo ohranil in bo napredoval le tedaj, ako bo ostalo ljudstvo verno, se bo z vsemi silami oklepalo svoje zemlje in vzgajalo mladino k čistosti. To so tisti trije viri, iz katerih poteka moč našega naroda, ki ne smejo usahnuti, ako nam je kaj na našem obstanku. Izpodkoplji vero in izginila bo ljubezen do čistosti ter vstrajno, pravo domoljubje — ugasni v ljudskih sreih spoštovanje do matrinega jezika, pa si obenem podrli njihovo versko prepričanje in zmisel za čisto življenje — pokvari mladino in jo izpridi, pa si uničil tudi vero in vne-mo za lastni dom in narod! Tako tesno so te tri čednosti medsebojno zvezane, da če umrje ena, pogineta tudi ostali dve, če gojiš eno, cveteta tudi njeni družici.

Na tem mestu hočemo govoriti o tretji kreposti, o čistosti.

Žalibog opazamo, da postaja ta čednost vedno bolj redka. Tudi mnogi naši ljudje ne dajo dosti za-njo. Tudi veliko hlinavščine se v tem oziru opaža. Nekateri radi govorijo o čistosti, grmijo zoper razuzdance, opravljajo svojega bližnjika, niso pa sami veliko boljši. Nekaterim so veselice, celo resni tečaji in podobno le prilika, da pridejo z osebami drugega spola skupaj in gojijo na ta način več ali manj skrivna znanstva. Če se ta lahkomišljenost, počutnost in pohlepnost še bolj razširi in poglobi, ne moremo od svoje mladine nič posebnega pričakovati, naj so stari še tako delali in se trudili za blagor ljudstva! Zato malo premislimo, kaj pomeni čistost in koliko škode povzroča narodu izprijena mladina.

Oglejmo si n. pr. nedolžno dekle, kakor jih je hvala Bogu še dosti v naši deželi,

Nedolžno dekle je ubogljivo, v veselje starišem in pridno. Najbolj jo veseli delo. Ona se ne briga za čenče, ki jih druga dekleta premlevajo, ne vtika svojega nosu v bližnjega zasebne zadeve, ne rojijo ji po glavi sami fantje, krvi ji ne razburjajo nizke misli, zato pa se tem bolj peča z domačim delom, skrbi za gospodinjstvo in bere, kadar ima čas, kakšno koristno knjigo. Najlepša lastnost nedolžnega dekleta pa je njen ponos in njena sramežljivost. Njen ponos je pravi. Ponosna je namreč na svojo deviško čast. Razuzdanci se ji gnjusijo, kvantačev ne posluša, marveč jih napodi, grde besede v svoji bližini sploh ne trpi. Kdor se ji bliža, mora biti spodoben in premisliti, kaj govori in dela, priliznjeni govorici ne verjame, ž njo moraš govoriti jasno, možato in ne dvoumno. Oh, da bi štel slovenski narod veliko takih ponosnih, deviških deklet! To niso nikake mevže, hinavke ali boječe deklice, ki niso za nobeno rabo — ne! Deviško dekle, kakor jih je naša zemlja že veliko rodila, je možko, kakor fant pogumno, pridno kakor čebela, spretno in umno, prava kraljica na domu, odločno. Rdečih lic je, zdrava kot riba, bistrilhi oči, krepkih rok. Da je verna, se samoobsebi razume, pa vse v pravem času: moli v pravem času in dela v pravem času, ne „prenaša pošta“, ne obira ljudi, ne obsoja vsakogar, sama pa je res nedotakljiva. Tudi osorna, trda, kratkih besedi je včasi, a v prsih bije zlato srce.

Kaj pa tisto dekle, ki je svoje devišstvo že izgubila ali jo vsaj že nečiste misli in želje trujejo in se je več ali manj seznanila s tan i?

Kdo bi je ne poznal, saj jih je od dne do dne več! Do kmečkega dela ni-

ma posebnega veselja, s stariši se vedno prepira, ni ji za nobeno resno stvar. Vsake težave se ustraši. Rada bi brala le romane, pisala zaljubljena pisma, se s fanti srečavala, v gostilni med malopridnimi dedci sedela in se vsako nedeljo vrtela. Srce jo vedno boli, po glavi ji blodijo same marnje in traparije, slabo spi, nobena jed ji ne tekne, zdaj ima to, zdaj ono bolečino, rada zapravlja in se vsak mesec drugače oblači. Vsak smrkavec ali pijanec ali izprijenec ji lahko reče, kar hoče, z vsakim se meni in spusti v pogovore, polne umazanih šal in namigavanj. Nobeden je ne spoštuje. Dekle postane čedalje bolj leno, prepirljivo, nezadovoljno, mehkožno, veliko fantazira, prava nesreča, sama sebi je na poti. Deviško dekle je steber domu, razuzdanka ni za nič.

Kar velja za dekleta, pa velja ravno tako za fante. Kako nesrečen je mladenič, ki ga razjedajo grde misli, skrivni grehi in neskončna poltena strast! Nič se ne zna premagovati, pri vsaki priliki izblekne kako surovo, za spodobno družino ni, ampak se potika le po gostilniških kotih, resne reči ga ne mičejo, hitro omaga. Nečistnik je vsak neznačajen. On se vdaja vsaki sapi, potegneš ga, kamor hočeš, da le ni nič napornega, kar zahteva truda. On se najprej potujiči. Nečistnik je večinoma vsak lažnik, potušenjen in ne da nič na svojo čast. Kakor list je, ki ga vrtinec semertja poči. Nečistniku je vstrajnost neznana, težko delo mu mrzi, starišev nima rad, nikjer ni stalen, vleče ga vedno nekam, potem je zapravljiv, hitro vzkipi, a tudi takoj odneha. Samo hipna slast greha ga mika, zato ni dovezten za noben ideal. Gorje slovenskemu narodu, če bi število takih mladeničev še kaj narastlo, zgodilo bi se mu kakor truplu, v katerem se razmnože kužne bakterije, ki ga končno ugonobijo!

Fantje! Dekleta! Kar vas je še idealnih in poštenih, vem, da temu le pritrjujete. Naš narod ne rabi v svojem trdem boju kričačev, ne rabi vihravcev, ki danes prisegajo narodu večno zvestobo, jutri ga pa izdajo, ne ra-

bi lahkomiselnih, ki svoje moči že zgodaj v razuzdanem življenju potratijo, ne rabi mehkužnežev, ki le svoji nasladi živijo — ne! Naš narod hoče krepkih mož in žena, devic in poštenih mater, čistih mladeničev in svoji družini zvestih očetov, hoče deklet zdravih, deklet močnih, pridnih in neutrudnih, jasne pameti, ponosnih na svojo čast, neomadeževanih na glasu in dejansko, hoče fantov vedrih misli, brez grdobije v srcu, skalnatoznačajnih! Le ti bodo rešili slovensko stvar in jo dovedli do zmage!

In zato ob koncu leta kličemo vsem našim fantovskim in dekliškim organizacijam: Pazite na čisto življenje svojih članov, navdušujte jih za to krepkost, ki je korenina naše moči, ne postavljajte npravne vzgoje na zadnje mesto, ampak na prvo! V tem znamenju, s tem klicem, začnimo delo v prihodnjem letu!

Abstinenca.

Zadnjič sem vam, dragi mladeniči in mladenke, povedal nekaj besed o alkoholu, o abstinenci.

Upam, da veste vsi, kako zelo škoduje nezmerno uživanje alkohola posamezniku, s tem pa seveda celemu našemu narodu. Vsi pa veste gotovo tudi, da ima vino, pivo in zlasti žganje, do nekaterih ljudi kaj močno privlačno silo; zato je pa treba odločnega boja proti nezmernosti v pijači, odločnega boja proti raznim pivskim razvadam. Ko bi pil vsakdo zmerno, le kako kupico semertja, koliko hudega bi izginilo iz sveta!

In glejte, to doseči je ravno namen vsega treznostnega (abstinenčnega) gibanja. Tu mi oporeče kdo: „Že prav, že prav, toda kaj je treba takih, ki ne pijejo prav nič, tudi kapljice vina ne?“ Nato mu odgovorim jaz to-le: „Glej, če bi bili tisti, ki bi hoteli nastopati proti pijančevanju, sami zmerni pivci, pa bi potem hoteli izpreobrniti kakega pijanca, kaj bi jim rekel ta? „Glej jih no, kakšni so! Sami ga poskušajo prav radi, meni ga pa ne privoščijo kupice!“

Na ta način se ne da doseči ničesar.

Neobhodno potrebno je torej, da se odpove nekaj bolj ali manj požrtovalnih ljudi vživanju alkohola popolnoma, in tako pokažejo drugim, da se da tudi brez vsake opojne pijače živeti, da se da tako celo še veliko lepše izhajati. Pokazati morajo, da popolna vzdržnost ni prav nič težkega. In povem vam, ako bi vzdržal vsak izmed vas vsaj en mesec brez opojne pijače za poskušnjo, bi jih ostalo potem mnogo izmed njih tudi nadalje prav radi popolni abstinentje.

A ne ustrašite se! Abstinentje niso ljudje, ki bi zahtevali od vsakega toliko, saj to ni njihov namen, da bi postali vsi ljudje abstinenti, ali pa da bi se posekali vsi vinogradi, kakor pravijo nekateri, da ne vedo o abstinenti pravzaprav ničesar, pa vendar tako radi govorijo ob vsaki priliki kaj slabega o abstinentih.

Prvo, kar bi abstinentje radi dosegli, je to, da bi spoznal vsak, bodisi kmet ali gospod, kaj je v resnici alkohol. Razven tega bi dosegli seveda radi tudi, da bi bilo precej organiziranih popolnih abstinentov, ker je potrebna združitev povsod. In glejte, tudi če hočete z vzgledom koristiti temu prekornemu gibanju, ni treba, da bi postali popolni abstinentje, ampak prigrasite se lahko k drugi stopinji družbe treznosti. Njene pogoje bi izpolnjeval pač lahko vsak: pijan ne smeš biti nikdar, žganja tudi ne smeš piti nič, vino in pivo pa smeš piti šest dni v tednu zmerno, en dan, ki si ga izbereš sam, pa nič (n. pr. petek). Povem naj še to, da je ta treznostna družba obenem cerkvena bratovščina, torej do-

bijo njeni udje tudi odpustke. Če odobrujejo in podpirajo Sveti Oče to gibanje, pač ne bo mislil nihče, da je to kaj nepotrebnega, ali pa celo napačnega. Priporočal bi vam, prav posebno pa še vsakemu izobraževalnemu društvu, da si naročite glasilo slovenskih abstinentov, „Zlato Dobo“, ki izhaja že par let sem. V njej boste našli odgovor na marsikaj, kar se vam zdi morebiti zdaj še čudno pri abstinenti.

Sveta dolžnost vsakega Slovenca in vsake Slovenke, ki jim je na srcu lastni in narodov blagor, je, da se seznanijo pred vsem tudi s tem prevažnim vprašanjem. Potem bodo vedeli, kako imajo soditi abstinentje; in če pride tako daleč, so dosegli abstinentje že veliko. Potem ne bo več nikogar, zlasti ne med izobraženimi, ki bi gledal kar od daleč na to gibanje, brez vsakega zanimanja, k večjemu, da bi imel za to le zaničljiv nasmeh, kakor se to žalibog zdaj še vedno zgodi mnogokrat. Tako posmehovanje je nekaj prav lahkega, vendar mislim, da bi bilo ta opravke najboljše prepustiti pomilovanja vrednim nevednežem in hudobnežem.

Toda, bodi dovolj za enkrat, gotovo je marsikomu že davno preveč. Vedno se namreč sliši: „Ti preklicani abstinentje so tako sitne muhe, da zdaj že ne slišiš ničesar drugega, ko pridige o škodljivosti alkohola in potrebi abstinentce! Tega vsega je pa že tudi preveč!“ Toda počasi, prijatelj! Še vedno je dela ogromno, predno se bo osvobodil mili paš narod okovov tega močnega in krutega sovražnika. Pomagaj torej vsak po svoji moči, da zasije čim prej zlata doba čez našo deželo, potem pa ne bo več potreba ne abstinentov, ne pridig, ne „sitnosti“.

Zabava.

Nadangel Gabriel.

Legenda.

Bila sta nekđaj dva zakonska zelo bogata, ki pa nista imela otrok. In prosila sta Boga, da bi jima dal otroka.

Enkrat se je sanjalo obema nakrat, da dobita sina, toda, ko bo dosegel starost 20 let, ga bodo obesili. Bilo jima je v sanjah naročeno, naj mu dasta ime Jožef.

Čez nekaj časa se jima je v resnici rodil že davno pričakovani sin.

Ko je odrasel, dala sta ga v šolo in bil je zelo pobožen. Zelo se je žalostil radi tega, ker je videl svoja roditelja zmiraj otožna. Enkrat se je odločil, da hoče poizvedeti za vzrok te otožnosti, ker mu namreč vest ni očitala, da bi jima bil prizadel kaj hudega. Če mu ne odgovorita, pa pojde rajši po svetu. Roditelja sta bila odslej še bolj žalostna, tako, da sta se večkrat razjokala, vendar vzroka te žalosti mu le nista hotela povedati. Sin se torej ni dal na noben način odvrniti od name-ranega potovanja in se je napravljaj na pot. Roditelja sta ga z jokom pustila od sebe na pot, dala mu obilno denarja, ker sta bila bogata, in še več drugih potrebnih reči.

Jožek se je torej odpravil na tuje, da si pridobi izkušenj. Ko je tako šel in došel v neko mesto, pa je kakor bi iz tal vzrastel, stopi predenj neki mlad človek in ga jel klicati: „Jožek! Jožek!“ On pa je le hotel iti dalje, toda tujec je klical za njim: „Jožek, počakaj!“ Jožek naposled obstane in počaka mladeniča. Ko pa se mu ta približa, mu reče: „Oprosti, jaz sem se zmotil; mislim sem, da je to moj prijatelj Jožef, ki se je nekje tu v mestu izgubil. Toda to nič ne de; ker sem pogodil tvoje ime, torej pojdiva skupaj!“

Dan se je že polagoma nagibal proti večeru, kar poreče tujec Jožefu: „Ali veš kaj, denarja imava dovolj, pojdiva torej prenočevat v najsijajnejšo gostilno v mestu, saj imava s čim plačati. Jožef privoli tudi v to. Krenila sta torej v najsijajnejšo gostilno in si najela dve sobi za prenočišče. Po večerji sta se prijatelja ločila drug od drugega, vsak je šel spat v svojo sobo. Jožef v svoji sobi ni mogel dolgo zaspati; premišljeval je o marsičem, tudi o tem čudnem prijatelju, češ, če ga le ne misli spraviti v nesrečo. Utegnilo je biti že okoli polnoči, ko je prišel ta trkat na đuri. Jožef se mu takoj oglasi, ker še ni spal. On stopi k njemu, in mu reče: „Veš kaj, ta gostilničar je jako bogat človek, okradiva ga, to-le vrečo napolniva z zlatom in srebrnimi reči. Saj tega ne bo zve-

del nihče in lahko bova živela kot velika gospoda v mestu. Jožef se je prestrašil te pakane ter je prosil tovariša, naj bi tega ne storil, češ, da bi utegnila iz tega nastati nesreča. Vendar se ta ni dal odvrniti od svojega sklepa. „Ako ti tega nočeš storiti, pojdem pa jaz.“ Po teh besedah je zapustil Jožefa. Komaj je ta odšel, skočil je Jožek skozi okno ter se spustil v beg. Vsléd strahu je pozabil v sobi klobuk in mavho. Ni pa še bil daleč iz mesta, kar ga začne tovariš klicati, nesoč za njim mavho in klobuk, na hrbtu pa vrečo z ukradenimi reči. „Ali vidiš, bedak“, pravi, „kaj se nama je zgodilo?“ Ko je Jožek videl vse to, je od strahu omedlel in padel na tla. Čez nekaj časa, ko se je zopet zavedel, našel se je, kje? V ječi obenem s tovarišem. In jel je hudo oštevat tovariša zaradi tega, da je to storil. „Sedaj nama bo slaba predla“, je dejal, toda tovariš ga je zagotavljal, da se ne zgodi ničesar. Ni dolgo trajalo, kar prideta gostilničar in njegova žena v ječo in jameta prositi mlada človeka, naj bi jima odpustila, da sta ju dala zapreti, češ, njima ne manjka ničesar, da se jima je le sanjalo, da sta ju okradla. In povabita ju nazaj v gostilno ter ju dobro pogostita. Drugi dan proti večeru dospeta zopet v drugo mesto, kjer si zopet poiščeta najsijajnejšo gostilno za prenočišče.

Gostilničar je imel dvoje jako zalih otrok, ki sta se le Jožefu dobrikala in mu poljubovala roko. On jima je obljuboval, da jima prinese vsakovrstnih igrač, ko se vrne. Tovariša otroka nista hotela niti pogledati.

Po večerji se poslovita mlada človeka drug od drugega, vsak je šel v svojo sobo spat. Jožek zopet ni mogel spati, kajti premišljeval je o tovarišu, kakšen človek je to. Brezdvomno je, da ga hoče spraviti na napačno pot. Odločil se je, da se ga hoče otresti na vsak način. Ko je tako premišljeval, stoji naenkrat tovariš pred njim in mu reče: „Dobro, da še ne spiš. Vidiš, Jožek, ta gostilničarjeva otroka mi nikakor nista po godu, ker sta se zvečer le tebi dobrikala, poljubovala ti

roke, mene pa nista hotela niti pogledati. Mene to tako jezi, da ju še to noč s tem-le nožem zakoljem.“ Jožek je rotil in prosil prijatelja, naj tega ne stori, češ, da bi ju utegnilo stati življenja. Vendar ta ni odgovoril ničesar, marveč je odšel, češ, da hoče to izvršiti. Med tem je Jožef zopet skočil skozi okno in od samega strahu pozabil na vse, kar je imel v gostilni.

Komaj pride Jožek iz mesta, že je klical tovariš za njim: „Jožek, čakaj! ter nesel za njim pozabljene reči in okrvavljen nož. Ko je ugledal Jožek oni strašni nož in ko mu je začel praviti prijatelj o moritvi gostilničarjevih otrok, je Jožef omedlel in padel na tla. In ko se je zavečel, je bil v ječi. Ni vedel, kako je prišel tja, kako okreval. Jožek je jel hudo oštevatı tovariša radi njegovega dejanja, češ, sedaj gotovo ne uideta smrti. Tovariš je zatrjeval, da se jima ne zgodi ničesar. V resnici, zarana je dospel v ječo krčmar in prosil mlada človeka, naj mu odpustita njegovo prenačljenost, ker jima je povzročil to neprijetnost, zakaj njemu se je le sanjalo, da sta otroka umorjena, ki pa oba živita in sta vesela, naj ju le prideta gledat. In ko sta šla, sta otroka z veseljem priskakala Jožefu nasproti, hvaleč ga za igrace, katere jima je obljubil. Jožef je stal kakor omamljen, ne verujoč svojim lastnim očem, zakaj on je dobro vedel, da je bil otrokoma obljubil igrace, toda doslej jima še ni dal ničesar, a ta ga vendar hvalita za nje. Mračilo se je že, ko sta se približala drugemu mestu. Tovariš reče potoma Jožeku: „Nocoj pa pojdiva prenočit k slikarju, mojemu znaneu, ki biva v mestu, jaz te predstavim kot svojega brata, slovečega slikarja.“ Jožek se začne izgovarjati, češ, kako bi mogel biti on slikar, ko pa še nikdar ni imel slikarskega čopiča v rokah. Toda tovariš ga je spodbadal, češ, da mu hoče on pomagati. Ko sta dospela na slikarjev dom, so ondi že svetili in tovariš je potrkal na đuri. Slikar pride ter vpraša, kdo tako pozno ponoči prihaja k njemu? Tovariš mu odvrne, da naj le spusti k sebi starega prijatelja.

Nato slikar oba prijazno sprejme ter jima da večerjo. Ko tovariš predstavi Jožeka kot svojega brata slikarja, se tega slikar zelo razveseli, zakaj kralj onega mesta je dal razglasiti povsod po krajini, da tisti, ki naslika najlepšo sliko, dobi za to kraljevo nagrado.

Na noč dobita samo eno sobico z eno samo posteljo za oba. Jožek je bil utrujen od potovanja, torej se je takoj vlegel in zaspal. Tovariš pa je bedel. Ko se Jožek prebudi, vidi, da tovariš ne spi, marveč, da sveti in dela nekaj pri mizi. Dela se, kakor da bi spal, in ga opazuje dalje. Ko je Gabriel z delom pri mizi gotov, ga pokrije z zavojem, se vleže k Jožefu in zaspı. Ko Jožef zapazi, da ta že spi, potihoma vstane, prižge luč in gre k mizi, odgrne zavoj na mizi in kaj vidi: Prezalo sliko device Marije. Slika pa je imela to lastnost, da oni, ki jo je videl, se je zgrudil takoj na kolena in začel moliti. Jožek dolgo kleči pri mizi, dviga roke in moli. Drugi dan zarana pride slikar k svojim gostoma, hoteč začeti delati ono sliko za kralja, toda tovariš se oglasi: „Ni ti je več treba delati, moj brat ima sliko že gotovo.“ Slikar gre ves račoveden gledat sliko in precej, ko jo zagleda, se zgrudi na kolena, se razjoče in začne moliti. Pa prideta tudi žena in slikarjeva hči, da si ogledata sliko, a vsi pokleknejo in začno moliti. Slikar ves prevzet zakliče: „Še nihče na svetu ni naslikal doslej takšne slike, kakršna je ta, zato nam gotovo da kralj nagrado.“

Po teh besedah se napoti slikar s sliko h kralju. Kralj skliče skupaj vso kraljevo rodbino, da si ogleda sliko. In vsi se zgrudijo na kolena s kraljem vred ter začno moliti. In slikar je sprejel bogato nagrado ter bil razglašen za največjega slikarja vse krajine, kralj ga da sijajno odpeljati domov. Med tem, ko se je mudil slikar pri kralju, sta se bila prijatelja dogovorila, da ne vzameta ničesar od tega, kar da kralj slikarju za sliko, in tovariš reče Jožeku: „Za nagrado prosi slikarja, da ti da svojo hčerko za ženo“, zakaj bila je zelo lepa, toda tri-

„dni po svoji poroki ne smeš ž njo doma prenočevati.“ Slikar in njegova hči sta v to radostno privolila, in Jožek je nataknil dragocen prstan svoji zaročenki na prst.

Kmalu nato je bila sijajna poroka s slikarjevo hčerko. Takoj prvi dan po poroki reče Jožek, da prve tri dni ne bo doma prenočeval, ker ima še opraviti neki nujni opravke. Mladi nevesti to sicer ni bilo po volji, toda kaj je hotela, ker si je bil že prej izgovoril to. Prijatelja sta torej na noč odšla skupaj daleč v gorovje na neki osamljen hrib, na katerem je stala kapelica. Tu je tovariš molil v kapelici na glas, Jožek pa za njim. Ko se je čas nagibal proti jutru, se napotita domov, ne da bi bila utrujena ali pa zaspana.

Drugi dan proti večeru se istotako odpravita na pot. Toda Jožekova žena je bila že vznemirjena radi tega, kam on zahaja. Oče jo še pomiri. Tretji dan zvečer pa ga vendar že ni hotela pustiti več od sebe, on ji zatrjuje, da je to že zadnja noč, in njega kliče dolžnost, katero mora izvršiti. Ker ga pa le ni hotela pustiti, uide ji posiloma. Hčerka pa stopi k očetu in se mu pritoži čez moža ter mu reče, da je namenjena iti za njim, češ, da mora vendar poizvedeti, kam on zahaja. Oče jo je odvrčal od njene nakane, ker pa se le ni dala odvrniti od svojega sklepa, gre ž njo, ker je ni hotel pustiti same ponoči. Šla sta skupaj, oče in hči, od daleč za obema prijateljema tja do one kapelice, kjer sta ta dva znova molila, kakor poprejšnji dve noči.

„Nu, vidiš!“ reče oče hčerki. „Ali ti mar nisem prav povedal? Kako bi ona mogla hoditi po slabih potih?“ In skrila sta se za drevo, ne daleč strani od kapelice ter tiho čakala dalje.

Ko je tovariš opravil molitev, prime Jožeka za roko, ga pelje k nekemu drevesu, ga priveže z zlato verižico za vrat ob drevo ter mu zapne roki navskriž. Jožek je ostal povsem brez zavesti. Čez trenotek se zave ter reče prijatelju, čemu ga še dalje ni pustil ondi, ker mu je bilo vendar tako dob-

ro! . . . In sedaj jame praviti prijatelj Jožeku:

Tvoja roditelja sta se bila pregrešila zoper Boga, ker dalj časa ni sta imela otrok in ti bi imel priti na vislice v svojem 20. letu. Potoma bi se ti bil pridružil hudoben človek, ki bi te zapeljal v greh. Tvojim starišem je bila v sanjah razodeta tvoja usoda, zato sta bila zmiraj otožna. Ker pa sta neprenehoma molila za te in si ti ostal pošten ter se ustavljal skušnjavam življenja, je Bog uslišal prošnjo tvojih roditeljev; namesto onega hudobnega tovariša sem bil poslan jaz k tebi — jaz angel Gabrijel. Nato je angel izginil. Jožek se je oziral okrog, toda prijatelja ni videl več nikjer. Namesto njega pa je našel za kapelico svojo ženo in njenega očeta-slikarja. Radostni so se vračali vsi trije domov, zahvaljujoči Boga za vse. Čez malo časa je razdal slikar vse svoje premoženje revežem in šli so vsi skupaj k Jožefovim starišem. Koliko je še le-tu bilo veselje, ko so zagledali stariši vnovič svojega sina živega, zdravega in srečnega. Pa so tudi živeli skupaj v ljubezni in slogi še mnogo in mnogo let.

V sveti noči.

Nocoj je sveta, tiha noč!
Povsod mir sveti danes vlada;
zvoné zvonovi v tiho noč,
njih glas je kakor lepa nada.

»Rodil se, Kristus je Gospod,
da reši ljudstvo vseh bridkosti,
da reši ves človeški rod
in večne nam poda radosti!

Rodil si Kristus se Gospod!
Čuj prošnje te goreče moje,
odreši revni, reši rod,
odvzemi težke Ti mi boje!

Slovenski reši rod, Gospod!
Ki tujec ga zatreti hoče.
Tvoj je, in hoče biti rod,
usliši prošnje moje vroče . . .

Nocoj je sveta, tiha noč!
Povsod mir sveti danes vlada;
zvoné zvonovi v tiho noč,
njih glas je kakor mila nada . . .

Dragotin.

K novemu letu.

Slovo je leto staro vzelo.
in novo danes se rodi;
kaj vse nam bo bodoče štelu,
radosti, sreče al' skrbi?

Bo srečna li na polju žetev,
bo obrodilo drevje sad?
Spolnila kmetu želja vroča,
spolnilo nam se tisoč nad?

Želim, da sveti domovini
prisijal bi najlepši dan,
da združeni bi vsi sinovi
in bratu brat bi bil Slovan!

Da srca vseh prešine ena,
Želj najkrasneja kar jih je,
za rod, da čemo žrtvovati
imetje svoje in srce!

Želim, da želje vse goreče,
izpolni sveto vam nebô;
odvzame boli in nesreče,
naj v sreči vam žari okô . . .

Naj novo leto, leto sreče
postane za naš mili rod;
to prošnje moje so goreče,
izpolni večni jih Gospod!

Dragotin.

Razgled po svetu.

Veliko pozornost je vzbudil doma in zunaj odstop K o n r a d a H e t z e n d o r f a , načelnika generalnega štaba, to je tistega zbora, ki ima v rokah najvišje vojaške zadeve. Odstopiti je moral, ker se ne vñema za zvezo z Italijo, ki komaj čaka, da vdari po nas. — Še-le sedaj je prišlo javno na dan, da je letošnje poletje pretiela velika vojska med Anglijo in Nemčijo, ki bi bila lahko potegnila v svoj vrtnec celo Evropo. — Na Hrvaškem se bije hud volilni boj. Volitve bodo 15., 16. in 18. decembra. Vlada strahovito pritiska na volilce. Zapira brez vsakega vzroka njej neljube kandidate in volilce, prepoveduje volilne shode, razširja laži in preti s kaznimi. Poklicala je na pomoč vojaštvo celo iz Gradca, da bode lažje „delala“ volitve. Ubogo ljudstvo pa bo moralo to seveda plačati. — V Gradcu se vršijo pogajanja zaradi delovanja deželnega zbora. Res je želeti, da bi deželni zbor deloval, a dvomimo, da bi srečala nemške zagrizence pamet in bi opustili nezaslišane krivice in hujskarije proti Slovencem. — V Tripolitaniji so baje do-

segli zadnji čas Lahi nekaj uspehov, čemur se ni čuditi, ker Turki ne morejo tako daleč spraviti in oskrbeti redne vojske. Lahi so s svojimi ladijami hoteli vdreti skozi Dardanele, to je morsko ožino pred Carigradom, da bi Turke zastrašili in prisilili k miru. Toda druge države so se temu uprle. Italijanski kralj je pregledoval zadnje dni trdnjave ob avstrijski meji, znamenje, da Lahi nekaj kuhajo proti nam. — Rusija in Anglija si hočeta razdeliti Perzijo, kjer vladajo grozne homatije. — Avstrija je dobila dva nova kardinala, dunajskega nadškofa dr. Fr. Nagla, ki je bil prej škof v Trstu, in dr. Bauerja, nadškofa v Olomucu na Moravskem. — V državnem zboru je poslanec dr. Verstovšek razkrinkal krivične razmere pri spodnještajerskih sodiščih. Tudi pri okrajnih glavarstvih in drugih uradih je pri nas gnoja dovolj. Mnoga glavarstva v čisto slovenskih okrajih imajo enega edinega uradnika, ki je za silo zmožen slovensčine, n. pr. pri mariborskem okr. glavarstvu.

Orli.

Ptuj. V starodavnem mestu Ptujju so se v starih časih šopirili mogočni Rimljani; pozneje je njihova slava izginila iz površja zemlje, potem so se naselili drugi narodi. No, v sedanji dobi pa hočejo gospodariti mestu Ptujju

in okolici nasprotniki slovenskega jezika. Tako se tlači in preganja slovenski narod dan za dnem. V Ptujju se imamo boriti celo zoper štiri sovražnike. Prvič zoper silno nemškutarstvo, drugič proti brezverstvu in lute-

ranstvu, tretjič zoper slabo časopisje in četrtič zoper grdi in smrdljivi šnops. Za mladino je najhujše, ker se mlado srce rado oklene slabe strani. Zategadelj so rodoljubi ustanovili za fante telovadni odsek Orel na angelsko nedeljo dne 3. septembra. Ravno v skupni združitvi Orla se fantje vadijo živeti v katoliškem duhu in delovati sebi v korist ter narodu v ponos. Fantje Orla telovadijo vsako drugo in četrto nedeljo v mesecu. Ker smo brez telovadnega orodja in brez prostorov, se je začelo zbirati za potrebsčine Orla. In res so vrli rodoljubi že darovali okoli 170 kron. Vsem darovalcem Bog tisočero povrni! Ponižno prosimo tudi še za nadaljno naklonjenost in podporo, ker vojska in silni boj nam pretita od štirih strani. Ptujski Orel želi in tudi mora dobiti trdna tla in jekleno gnezdo. Srčna lrvla za vse dosedanje dobrote. Na zdar! — Brat „Višavski.“

Za mladeniče nekaj o plesu. V neki številki „Našega Doma“ sem bral v dekliškem vrteu o plesu in muziki. To mi je jako ugajalo, ker jako črtim ples. Nisem plesal in tudi ne bom. Kaj ima človek od tega, če pleše? Pogostoma to, da zbolí, in jih je šlo s plesom že veliko pod grudo. Kaj ne, dragi mladenič, kako te vleče v razne hiše in gostilne, ako te vleče v razne hiše in gostilne, ako je tam ples! Kako težko pričakuješ nedelje, praznika, žegnanja, zimskega večera, ako veš, da bo zopet ples!

Zakaj pa je ples tako mikaven, tako omamljiv? Temu je kriv spolni nagon. Pri plesu so mladeniči in dekleta, pije se, gođe in poje, z rokami okoli teles se mladenič in dekleta na razne načine vrtita okrog, sučeta in skačeta, kakor da bi znorela. Če človek le malo premisli in če ima sploh kaj pameti, mora uvideti, kaka budalost je ples. Kolikokrat so spravljali fantje mene, naj grem plesat, pa sem jim rekel: Nisem plesal, pa tudi ne bom, mi je preneumno; pa so začeli: Ne veš, kako je prijetno plesati s . . . . .! — Preljubi mladeniči, lepo vas prosim, odvrnite se od te poti in trdno sklenite, ne več plesati. Dragi mladenič! Če boš rad plesal in rad zahajal v take gostilne, kjer je muzika in se pleše, boš daleč zabredel. Pa te bodo zbadali, češ, nauči se plesati, če ne boš znal plesati, pa nobena ne bo marala za te. No, taka deklina, ki sodi človeka po plesu, ni nič prida, ni treba, da bi se zmenil za njeno naklonjenost. Dragi mladenič, ki si v Marijini družbi, ali pri Orlih, glej, da se boš varoval plesa, kar ti je le mogoče. In še te moram opomniti, dragi mladenič, ako boš rad hodil v cerkev in se ravnal po božjih zapovedih, bodeš videl, kako dobro boš izhajal. Ne poslušaj zapeljivcev, ki ti na ušesa klepetajo, izogibaj se jih in ne daj se jim v kremplje, če hočeš, da boš enkrat srečen. Za krepkega fanta je telovadba, ne pa bedasti ples.

S. M.

Dekliški vrtec.

Dobra gospodinja. Nadaljujem danes s svojimi recepti za pečivo: Ledeni zapognjenci: Odtehtaj 7 dkg sladkorja, drgni ga z vaniljo in limonadovimi lupinami, potem ga jako dobro v možnarju razdrobi; ta zdrobljen sladkor dobro zmešaj s trdim snegom iz treh jajčnih beljakov. To smeš nadevati v debelosti nožnega hrbta na z voskom namazan pleh ter speci bledorumeno in potrosi z zdrobljenimi mandeljni; potem razreži na krpe v velikosti 5 kv. cm, porini za trenotek na-

zaj v peč in pripogni krpe še tople, kakor druge pripognjence. — Oblanice ali spirale: Precedi dobro 10 dkg fine moke, ravno toliko sladkorja, nekaj limonovih lupin in cimeta, potem pride ni štiri beljake in eno celo jajce; vse to je mešati tako dolgo, da postane testo lepo gladko; nadevaj potem prav tenko in enakomerno na z voskom namazan pleh, pa speci bledorumeno; razreži to pečeno testo na trake v širokosti 3 cm, ovij jih še tople okoli kuhalnice v podobi oblanc ali spiral,

položi jih v rešeto in ž njimi na toplo peč, da se utrde. — Družinski krofi. S trdim snegom treh jajčnih beljakov zmešaj 20 dkg sladkorja, nekaj razdrobljenega citronata, limoninih lupinic in vanilje, dodeni k zadnjemu 7 dkg fine moke; če je vse zadostno zmotano, nadevaj na pol prsta debelo na z maslom namazan pleh ter speci temnozolto; še gorko razreži na krpe v velikosti 6 kv. cm. — Prihodnjič nadaljuje stara kuharica.

Spoštuj starost. Drage mi mladenke! Zglasila sem se danes prvokrat v „Našem Domu“, če mi bode dovolil g. urednik mali prostor. Namen imam, opisati, kakšno naj bo naše vedenje nasproti starim ljudem. Žalostno je, da nekatere mladenke kar nič ne spoštujejo starih ljudi, ne da niti prijaznega odgovora, če jo kdo kaj vpraša ali nagovori. Nekoč sem šla k službi božji. Pred menoj sta šli dve mladenki, pa ker sta šli počasi, sem ju kmalu dohitela, jih pozdravila, pa šla naprej svojo pot. Kmalu ju doide neka starica in jima reče: „No, ve dekleta, jaz mislim, da bo treba hitreje stopiti, da ne bomo zamudile pridige. Oni pa, namesto da bi lepo odgovorili, se zadereta nad njo: „No, če se pa Vam tako mudi, pa le letite naprej, saj slobodno letite. Vi naju ne bode te učili hoditi.“ — Ali je pri takih mladenkah olika? Po mojem mnenju ne. Naše vedenje nasproti starim ljudem naj bo vedno prijazno, bodimo postrežljive nasproti njim. Ni lepo, če v cerkvi mlado dekle sedi v klopi, zraven nje pa stoji stara ženica, tresoč se starosti in slabosti, jo celo prosi, naj jo pusti v klop, ona se pa ne zmeni za njene prošnje. Kaj ne, kako je to neolikano? Nasprotno pa, kako se pozna olika, če mladenka sama ponudi starici sedež, ona pa kot čvrsta in zdrava rajši kleči. Drage mi sestrice, če se bomo navadile prijaznega in uljudnega vedenja nasproti starim ljudem, in jim z ljubeznijo ter spoštovanjem odgovarjale, če treba, jim tudi postregle hitro in neprisiljeno, bo tudi Bog imel večje dopačenje nad nami, pa tudi vsi pametni ljudje. Torej spoštujmo stare ljudi. Misliti mo-

ramo, da so že mnogo pretrpeli in da jim gotovo ni bila z rožicami postлана njihova pot do starosti, v trudu in potu svojega obraza so osiveli, zato zaslužijo malo spoštovanja od nas mladih, neizkušenih mladenk. Če se bode mo vedno spoštljivo vedle, se ne bodo slišale več pritožbe od starih ženic ali mož o neuljudnosti mladine. Marsikatera bode poklicana v zakonski stan, in kot gospodinja, ki je spoštovala v dekliških letih stare ljudi, ne bo zaničevala starega očeta in matere, ki imata izgovorjen kot, nasprotno jih bo ljublila in spoštovala ter jih tu in tam vprašala za svet kot izkušene starce. Nad tako hišo, kjer vlada medsebojna ljubezen, bedi Bog in siplje svoj sveti blagoslov na njo. Mnogokrat se zgodi, da pride mlada gospodinja k hiši, a je potem v isti hiši večer prepir. Od kod to izvira? Mnogokrat od nepotrpežljivosti mlade gospodnje in ker zaničuje starega očeta in mater ter sta ji trn v peti. To kmalu čutita oče in mati ter se žalostita nad svojo usodo in ni čuda, da tudi onadva nista nič kaj zadovoljna s svojo sinaho. In tako se začne kmalu prepir med njimi, ki ga pa ni lahko zadušiti. Tako se godi, kamor pride neolikana in neuljudna gospodinja, in pri taki hiši ni tudi božjega blagoslova. Mladina se je začela dandanes vsestransko organizirati, zato pa zatrimo me mladenke vsako nečednost, torej tudi neuljudnost, in mesto nje si zasadimo v srce rožico uljudnosti, in ta cvetka naj diči vsako slovensko dekle. Srčne pozdrave pošilja vsem sestricam širom slovenske domovine in božjega blagoslova želi vsem rajhenburška mladenka
Tončka B.

Sramežljivost. Skoraj bo dve leti, kar imamo v „Našem Domu“ dekliški vrtec, a nisem še našla v njem ničesar o lepi cvetki sramežljivosti. Večkrat opazujem med mladenkami napačno sramežljivost, a prave primanjkuje. Sramujejo se, iti na sliod in tam povedati nekaj besed, „ker se bodo smejali“, ni jih pa sram, iti na ples ali pa po gostilnah popivati; sramujejo se, pogovarjati se s starimi ljudmi,

ne sramujejo se pa kvantati in preklinjati. Sramujejo se, stopiti v Marijino družbo in nositi Marijino svetinjo, sramujejo se, večkrat sprejemati svete zakramente, ne sramujejo se pa nepoštenih tovarišij in nedovoljenih ponočnih sestankov. Draga bralka „Našega Doma“! Ne misli, da sodim tebe tako, a če prideš med delavce ali prideš večkrat na pot, si se sama prepričala, da je res tako. Koliko zla bi lahko zabranila dekleta. Če te poznajo kot pošteno dekle, si ne bodo upali vpričo tebe umazano govoriti, in če začnejo, je včasih dovolj oster pogled, da obmolknejo. Nesramežljivost se kaže tudi pri smehu; če pove kdo kako

umazano besedo, pa nastane med dekleti tak smeh, kot bi „orehe razsipal“. Vedite pa, da se naj poštena devica le redkokdaj nasmeji, a takrat bolj prisrčno. Drage deklice! Bodimo torej sramežljive v govorjenju, obnašanju in smehu, če pa pridemo v slabo družbo, tedaj širokoustneža, pa naj bo dekleta ali fant, modro zavrnete; če ne gre, pa molčite, saj kdor molči, devetim odgovarja, le jeziti se ne smete, ker to jim je v veselje. Če pa moramo kljub temu kako piklo požreti, to nič ne de, saj bo minulo tudi njih veselje, ker na slabi družbi pa rada glava boli.

Mladenka od Pesnice.

Društveni glasnik.

Sv. Magdalena v Mariboru. Zadnji sestanek tukajšnje »Dekliške zveze« dne 26. nov. je bil že kaj živahen! Prišlo je do 50 deklet. Tajnica zveze Marica Schrott je v lepem govoru navduševala sotovarišice, naj čuvajo posebno tri svetinje: sv. vero, dekliško čast in materni jezik. Lepo je tudi deklamirala kratko pesmico. Nato je govorila mladenka iz Pobrežja, M. Toličič. Priporočala je zvestobo v izpolnjevanju svojih dolžnosti deklic »Dekliške zveze«. G. duhovni vodja je dekleta navduševal za mili materni jezik: Slovensko dekle naj se nikdar ne sramuje maternega jezika, naj pridno bere dobre slovenske knjige, naj se tudi v dejanju vsikdar pokaže kot Slovenko. Ob sklepu je tudi predsednica Uršula Braunecker izpregovorila nekaj lepih, navduševalnih besed. — Prihodnji sestanek »Dekliške zveze« bude na Štefanovo popoldne po litanijah. Dekleta, pridite takrat še v obilnejšem številu!

Sv. Tomaž pri Ormožu. Dragi »Naš Dome! Danes ti imam nekaj veselega poročati. Tukajšnja mladeniška zveza si je ustanovila podružnico društva abstinentov. Govoril je g. Cajnko, ki je že dalj časa sam abstinent. Pristopilo je več mladeničev kot popolnih abstinentov, še več pa takih, ki se zdržijo samo žganih pijač in drugih le do zmernosti. Želeti bi bilo, da nas tudi druge mladeniške zveze posnemajo.

Ptuj. Kakor je bilo že namignjeno, se vrši občini zbor »Dekliške zveze« skupno z občinim zborom Krčevinskega bralnega društva neovrgljivō, v nedeljo 24. dec. po večernicah v prostorih kmetske posojilnice v minoritskem samostanu. Na dnevnem redu so običajne točke to je: razna poročila, volitve, nasveti i. t. d. — Najzanimivejše pa bo predavanje znamenitega izbornega govornika iz Maribora. Nadejamo se polnoštevilne udeležbe.

Odbor.

Sv. Jakob v Sl. gor. Ko prebiram pri-ljubljen časnik »Naš Dome«, posebno pa dekliški vrtec, mi kipi srce samega veselja, da so prišla tudi dekleta do take izobrazbe, da morejo toliko koristnih reči pisati v časnike ter dajati drugim toliko lepih naukov o vsakovrstnih rečeh.

Tudi jaz ne morem več mirovati, ker želim, da bi se tudi pri nas dekleta zbrala v tako imenovano dekliško zvezo, katera je nad vse koristna za slovenska dekleta.

Spozna se lahko iz drugih krajev, kolike vrednosti je dekliška zveza; kako izobražena so dekleta, da se toliko zanimajo za dopise v dekliški vrtec, pri nas pa vedno vse spi.

Tukaj nimamo nobenih posebnih društev ne za mladenke in tudi ne za mladeniče, zato rej pa se množijo žalostni slučaji mladinske razposajenosti.

Jaz že vedno mislim in tudi sanjam mnogokrat o dekliški zvezi ali pri nas je to kaj zelo težavnega, ker je mladina preveč zamišljena v same n-potrebne in posvetne reči.

Pri nas bi moral človek napeti vse moči ter porabiti mnogo časa, katerega pa nam tako zelo primanjkuje, ako bi hoteli z veliko težavo pričeti kaj takega.

Draga dekleta, v svojem prvem dopisu vas prosim in želim, da bi bilo v novem letu mnogo novih naročnikov in naročnic za »Naš Dome« kakor tudi za druge dobre liste, prijateljice moje, katere imate kake brate, ki zahajajo na slaba pota, odvrčajte jih kolikor se da, ter jim priporočajte dobro berilo.

Vsaka krščanska hiša pa naj skrbi, da ne bo v njej bival kak slab časnik, ki je grozen strup za nepokvarjeno mladino.

Če me boste ubogale, draga dekleta, želim napeti vse svoje moči v prihodnjem letu, in hočem, da bomo ustanovile marsikatero do-

bro in podučno igro, kakor tudi dekliško zvezo, ki je za naš kraj prepotrebna.

Iz dna srca vas pozdravlja vsa dekleta posebno pa dopisovalke kmetska deklica Micika od Sv. Jakoba v Sl. gor.

Sv. Lovrenc na Dr. p. Naš prvi poučni shod Dekliške zveze je bil dne 26. novembra po večernicah v Čitalnici. Udeležile so se shoda skoraj vse članice in še dosti drugih deklet in žen, nekatere celo iz Črne gore. Najprej je Trezika Kranjc deklamirala pozdrav, Genovefa Trinec iz Črne gore je govorila, kako se je treba varovati hudobnih jezikov in obrekovanja, ki je pri ženskem spolu sploh navada. Lenika Jurič nam je prav lepo govorila o peterih sovražnikih naše dekliške sreče: 1. sovražnik je ženska lahkomišelnost, 2. prevzetna obleka, 3. sovražnik je slaba družba, 4. sovražnik je ples, 5. sovražnik so nevarne slabe službe. Varujmo se torej, da ne pridemo kateremu v oblast. G. kaplan so nam navdušeno govorili in dokazali, kako se lahko med seboj poučujemo in kako moramo čitati strokovne reči, zlasti gospodarske. Obljubili so nam tudi, če bo mogoče, bomo prihodnje leto imele gospodinjski tečaj tukaj pri nas, česar se zelo veselimo. Pevke so nam zapele tri narodne pesmice. Hvala vsem posebno pa č. g. kaplanu, ki se toliko trudijo za nas. Me pa dekleta z združenimi močmi naprej.

Prihova. Častiti gosp. urednik, privoščite tudi nam majhen koticek v Vašem cenjenem listu. Me smo sicer nekoliko zadremale pa čisto zaspale še nismo. A zdaj nas je zima prebudila in začele smo se prav pridno gibati. Ustanovile smo si pevski zbor in »Abstinence«. Za voditeljice pevskega zbora smo izbrale sledeče: Julo Esik, znano cerkveno pevko, Ano Bukovnik, Rozo Pučnik in Marjeto Mlakar. Navedene se prav dobro zavedajo svojih dolžnosti. Če pride človek k sv. maši, kadar se poje, jih mora poslušati ali pa pomagati peti. Za odsek Abstinence so nam pa postavili na čelo Amalijo Pučnik, kajti ona je vse svoje življenje živela kot abstinentka. Bili sve nekoč skupaj in se razgovarjali. Pravila mi je, da vse svoje življenje ni spila za tri četrta litra opojne pijače, pa ima precejšnjo vrsto let za seboj. Zatorej jo hočemo posnemati. Nas je še sicer malo število, a z malega raste veliko, pravi pregovor. Napadajo nas od vseh strani, od slabih, pa tudi žalibog od dobrih, ker se jim še niso odprle oči, kaj pomeni in kakšen namen ima abstinenca. Vsem tistim priporočam zlata vredno knjižico »Sveta Vojska«. Tukaj se razvidi, koliko škoduje in koliko koristi alkohol. Koliko nesreč, koliko umorov, hudobij, koliko greha povzroči ta ničvredni alkohol! Me pa, predrage hočemo zadostiti za nečast, ki jo povzroča alkohol. Bodimo prave pa tudi vzgledne »abstinentke«.

Dramlje. V nedeljo dne 5. novembra se je nam drameljskim dekletom izpolnila najiskrenejša želja. Ustanovile smo si Dekliško zvezo s pomočjo č. g. prof. dr. Hohnjeca, ki so po drugem opravilu stotinam poslušalcev v župnišču pokladali na srce mnogih ganljivih in spodbudnih naukov. Naj bi bilo srce deklet

goreče za vero, in krščansko slovensko narodnost. Po govoru dr. Hohnjeca so č. g. župnik predlagali odbor Dekliške zveze, v katero je stopilo že prvi dan 109 deklet. Predsednica je Frančiška Leber, namestnica Micika Brglez, tajnica Micika Andrluh, blagajničarka Ivanka Vrbič. Frančiška Leber je govorila o časnikih in shodih, ki so nas k zvezi spodbujali. Zahvalila se je č. g. prof. dr. Hohnjecu, ki so se potrudili k nam, in č. g. župniku, ki so imeli največjo skrb, da se je nam ta želja izpolnila. Micika Brglez je izročila vsa dekleta Mariji, da pod njenim varstvom ostanemo stanovitne in navdušene, da bomo dolžnosti krščanskih deklet zvesto izpolnjevale. Lizika Leber nas je navduševala, naj se ne bojimo sovražnikov, liberalcev in drugih nasprotnikov. Z Marijino pomočjo bomo premagale one, ki zaničujejo našo vero in našo milo slovensko domovino. Alojzija Andrluh je deklamovala »Pozdrav dekliške zveze«. Sedaj, draga dekleta, se bomo lahko izobraževale, zato vas vabim, pristopite k nam, ne poslušajte onih, ki vas vabijo v krčme na ples in druga slaba društva. V dekliški zvezi bomo imele dovolj razvedrila. Delovati hočemo pod zastavo naše nebeške kraljice. Bog daj obilo blagoslova!

F. L.

Sv. Rupert v Slov. gor. Menda je to drugi dopis, odkar izhaja »Naš Dome« v novi obliki. Pač žalostno za našo mladino. In če se malo ozrem po drugih župnijah, vidim, kako se povsod ustanavljajo mladeniške in dekliške zveze ter razni odseki. Tudi pri nas bi se dalo marsikaj doseči. Tako smo tudi pri nas imeli neki odsek, odkraja je še šlo, in če sedaj katera nagovoriš, odgovori, da ne more, če ga vprašaš zakaj ne, odgovori, kaj bodo pa ljudje rekli. Kaj pa bodo ljudje rekli, če ti pridejo kake druge nepoštenosti na dan, tega pa nihče ne vpraša.

Grajski.

Središče. Dolgo zaželjeni dan se je vendar približal. Težko smo ga pričakovale, a zdaj je že za nami, in marsikatera si želi, da bi še ne minil. Bili so res krasni ti trije dnevi, ko je namreč naša dekl. Mar. družba obhajala desetletnico svojega obstanka. Tridnevnicu, 6., 7. in 8. dec. je vodil č. g. o. Benedikt, kapucn iz Lipnice. Pridige slavnega govornika nam ostanejo vedno v spominu!

Po sklepni pridigi na praznik čistega spočetja Marijinega, je imela družba zborovanje. Udeležilo se je veliko število deklet tudi iz drugih krajev. Nekatere so bile vse tri dni pri nas. Shod je otvoril č. g. kaplan Marko Krajnc, naš duhovni voditelj. Slavnotečen govor je imel č. g. Fr. Štuhec, kaplan pri Sv. Miklavžu. Naš shod je počastil tudi naš rojak, profesor in zlatomašnik č. g. Mat. Šinko, kateremu se tudi prav lepo zahvalimo za lepe besede. Potem so nastopile razne gospornice domače in od Sv. Bolfenka in Sv. Petra pri Mariboru. Prav lepo se je predstavljala »Samostanska Ilijia« (Silv. Sardenko). K sklepu je spregovoril č. g. voditelj nekoliko besed, in shod se je zaključil z Marijino pesmijo.

Deset let! Majhno je sicer to število, toda za društveno življenje je veliko. V tem času smo prestale veliko težav, ovir in zaničevanja. Toda otrok Marijin vse premaga. Tako hočemo še nadalje korakati neustrašeno naprej po svojem potu, do cilja — naše nebeške matere Marije. Tebe, Marija, pa prosimo, podaj nam v pomoč svojo roko.

V življenu in smrti
Tvoj otrok naj bom,
Da najdem odprti
Prelepi tvoj dom.

Ljutomer. Veselje mi polni srce, ko brem v »Našem Domu«, kako mladenke napredujejo vse po širni Sloveniji ter se družijo v svojih dekliskih zvezah, da tako na potu izobrazbe skupno napredujejo. Tudi me ljutomerske mladenke smo si v tem letu ustanovile deklisko zvezo, h kateri je pristopilo precejšnje število mladenk. Od začetka smo imele redno mesečno zborovanje, ali zdaj pa je vse naenkrat potihnilo. Minilo je že tri mesece, odkar nismo imele več nobenega sestanka. Sedaj vas vprašam, predrage mladenke: Kje je vzrok, da naša mlada dekliska zveza omahuje? Ali bomo tudi me v tem zimskem času vse pospale? Skoraj malo sramotno je za nas mladenke, da tako slabo napredujemo. Zdravimo se vendar! Prisel je zimski čas — dolgi čas. Kaj pa bomo vendar počele v tem času, če ne bomo imele več sestankov, bomo res vse zaspale. Delujmo od zdaj naprej skupno in složno med seboj. Bodimo si prijazne in edine. Da, zares sloge in prijaznosti manjka pri naši zvezi. Vse za eno, ena za vse. Bog ne gleda na telesno lepoto in bogastvo, ampak na lepoto duše. Pred Bogom smo vsi enaki, bogati in revni. Le tisto dekle kaj velja, ki lilija ji cvete sred srca. Zato, mladenke, naj vlada med nami sloga in edinost, ker le po tem potu bomo napredovale v korist nam in mili slovenski domovini. Prosimo pa zdaj naš odbor, da nam priredi od zdaj naprej redne mesečne sestanke, katerih se rade udeležujemo. Namenile smo si tudi ustanoviti pevski odsek. Lepo bi bilo če bi si včasih zapele kako mило domovinsko pesmico. Sedaj pa je vse tako nekako mrtvo in tiho. Vprašam vas: Kdaj bo ustanovljen pevski odsek? Le pogum velja, le začnimo, nič se ni treba bati. Začetek je težek, pa bo že nekako šlo. Sedanji čas je resni čas tudi za žensko mladino. Zato še vam enkrat kličem: Zdravimo se in bodimo si složne in edine, da bomo tudi me napredovale kakor naše sosednje sestrice. Na svidenje tedaj kmalu zopet v društveni sobi. Vsem mladenkam iskreni pozdrav.

Na delo tedaj, mladenke predrage,
Podajmo si roke in skupno delujmo
Da zveza se naša bo zopet razcvetela
In mnogo sadu da bode imela.

Mladenka.

Marenberg. Kratko poročilo o delovanju naše dekl. zveze, ki je imela četrti poučni shod dne 20. avgusta. Unuk Terezija deklamuje »Domovini«, Arih Marija govori, kako moramo spletati Mariji venec, Liza Rižnik deklamuje

»Naš vzore«, Kolar Cecilija poroča o gospodinj-skem tečaju v Teharjih, Vrtič Justina deklamuje »Krščanski devici Marijine družbe«, Kolar Terezija govori o snagi, Peti poučni shod dne 10. septembra: Justina Vrtič govori o medsebojni ljubezni, Koležnik Terezija deklamuje »Mi mladi — vstajamo«, Unuk Terezija govori o Marijini svetinji, Kolar Cecilija o čitanju, kako in kaj moramo čitati. Šesti poučni shod 5. novembra z igro: 1. Pozdrav, 2. Govor dr. Verstovška, ki je omenjal med drugim pohvalno delovanje marenberških fantov in deklet. 3. predstava »Z viharja v zavetje«. 4. Deklamacija »Vesela pevka«, deklamuje Dorica Duhovnik, Kolar Cecilija govori o alkoholu in hišni gospodinjji, 5. Igra »Dve klepetulji«, 6. Ana Ajholcer, deklamuje »Jaz pa nekaj vem«. Nazadnje petje. Udeležba je bila precej povoljna in ljudje so se poslovlili z željo, da bi jih še večkrat povabile na takšno veselico. — Tukaj izrekamo zahvalo g. soprogi nadučitelja Hrena na Muti, ki nam je pomagala oskrbeti potrebno obleko za igro.

Grize pri Celju. Minolo je že leto dni, odkar se je pri nas ustanovila Dekliska zveza. Mlaidenke se skrbno zbiramo in kolikor mogoče redno pohajamo sestanke. Ustanovni shod dekliske zveze je bil 9. okt. 1910, o katerem je »Naš Dom« že poročal v 21. štev. lanskega leta. Prvi sestanek je bil 23. oktobra 1910. Nežika Lešer je govorila o zatiranju slabega branja, ki je najhujši sovražnik mladine, Julika Kačnik je deklamirala »Slovenka sem«. Micika Divjak je izrazila željo in hrepenenje po višji stopinji popolnosti. Drugi sestanek je bil 6. novembra: Micika Gozdnikar je vzpodbujala mlaidenke k stanovitosti v dekliski zvezi. Pepica Gozdnikar je deklamirala »Naš Dome«, Ana Hriberšek je vzpodbujala mlaidenke k branju katoliških časnikov in knjig, Micika Tominšek pa je deklamirala »Dekliska budnica«. Tretji sest. 20. nov.: Tončka Krašovec govori o trojni nalogi slovenskih deklet: 1. pokorščina do starišev, 2. delavnost mlaidenke, 3. izbiranje stanu Agica Oblak deklamira »Nedolžnost«, Frančka Tranušek vzpodbuja mlaidenke s svojim govorom k stanovitosti in srčnosti. Četrti sest. 4. dec.: Malčika Divjak govori o programu, ki naj si ga postavijo slovenske krščanske mlaidenke, namreč pošteno življenje, Angela Poteko deklamira »Obmejna budnica«, č. g. kapl. Jožef Ozimič so nas podučevali o avstr. ustavi, o uradnih osebah, poslancih itd. Peti sest. 18. dec.: Č. g. kapl. Jožef Ozimič, so nam razložili življenje Device Orleanske, Jožefa Ulaga je deklamirala »Vesela pevka«, Julika Korent je vzpodbujala mlaidenke k marljivosti in stanovitosti. Šesti sest. 1. jan. 1911. Preds. J. Korent pozdravlja mlaidenke in jim častita k novemu letu, Micika Dolinar vzpodbuja mlaidenke k petju in gledališkim predstavam, Marija Planinšek deklamira »Dekliska budnica«, Frančka Potočnik deklamira »Zvezde«, Ana Hriberšek je govorila o potrebnih naukih za slovenske mlaidenke, Julika Kačnik je deklamirala »Novoletno voščilo«. Sedmi sestanek 15. jan. Pepca Šalej nas je navduševala k stanovitosti v zvezi. Osmi sest. 29. jan.: Marija Kramar opominja

mladenke, kako naj čuvajo svojo deklisko čast, Jožefa Goršek deklamira »Ob vrnitvi«, Nežika Lešer spodbuja mladenke k marljivosti in previdnosti sedaj in v bodočnosti. Deveti sestanek 26. feb.: Terezija Zupan deklamira »Oj čuvaj cvet mladostnih let«. Barbika Mastnak opominja mladenke k združitvi vseh dobro mislečih mladenk. Deseti sest. 26. marca.: G. kaplan Jožef Ozimič so nam razkazovali in razlagali podobe križevega pota. Enajsti sest. 7. maja: Angela Poteko deklamira »Kmetška koč«. G. kaplan so nam pojasnili volitvene zadeve. Dvanajsti sestanek 4. junija: Micika Gozdnikar je govorila, kako naj očistimo našo domovino, Barbara Veber je deklamirala »Slovenkam«, Julika Korent je govorila o naraščaju dekliske zveze. Trinajsti sest. 6. avg.: Najprej je pozdravila predsednica vse navzoče in je oddala besedo preds. S. okr. Z. S. D. Mariji Drev iz Petrovč, katera nam je v dolgem govoru z jedrnatimi besedami razložila: 1. dolžnosti članice D. Z., 2. kako moramo pridobivati nove članice, ker mnogo je še takih, ki so sicer dobre pa še tavaajo po temi, in jih pridobiti, da se pripravijo za bodoče življenje, in kako moramo skrbeti za naraščaj; 3. da si prizadevamo za versko narodno življenje. Potem deklamira Agica Oblak krasno pesem »Nedolžnost«, Tončka Krašovec je govorila o poštemen dekliskem življenju slovenskih mladenk. Slednjič so nas še g. duh. vod. vspodbujali k vstrajnosti in neomahljivosti. Nato je predsednica zaključila sestanek in se v imenu članic iskreno zahvalila govornikom in govornicam, posebno preds. S. okr. Z. S. D. in jo prosila še večkrat nas obiskati in nam še večkrat povedati kaj zanimivega. Štirinajsti sestanek 3. sept.: Julika Korent vzpodbuja mladenke k pogumu in k veselju do rodne grude. Julika Pečnik deklamira »Slovenska zemlja«, Petnajsti sest. 4. nov.: Julika Korent govori o dolžnosti krščanskih mladenk. Šestnajsti sest. 25. nov.: Jožefa Goršek deklamira »Kmetški lihi«, Malčika Divjak navaja mladenke k čiste in nedolžnemu življenju. To je moje poročilo. Želim samo, da bi zanimanje za Deklisko zvezo še bolj rastle, da bi vsa pridna, poštena dekleta bila zbrana v okrilju D. zv. in da bi se dobrohoteči zlati nauki tudi vedno v življenju vdejestvovali. V to naj pomaga Bog in mati Marija!

Zreče. Dragi mi »Naš Dom«! Ker si že večkrat poročal o delovaju naših deklet, sprejmi tudi od nas mladeničev kratko poročilo; kajti tudi mi smo se začeli gibati! Na prvem poučnem shodu 29. oktob. so se nam natančneje razložila pravila mladeniške zveze. Dne 3. dec. pa nas je tovariš Hribnik Fortunat opozarjal, naj ne kažemo svoje narodnosti samo z besedami v veseli družbi pri polnih kupicah, ampak v resnici, za dejanjem. Hren Rudolf nas je vzpodbujal, naj se tudi mi vzdravimo, kakor drugod ter branimo svoje verske in narodne svetinje in delujemo za blagor mile naše slov. domovine. Več mladeničev si je naročilo tudi mladeniške znake, katerih znamenja so nam razložili g. kaplan, naj bomo globokoverni, narodnozavedni slovenski mladeniči, ki hočejo ostati zvesti sinovi kat. Cerkve, ljubiti svojo

domovino in se potegovati za pravice slovenskega naroda. Zdaj pa le, dragi tovariši, s strahom proč in navdušeno naprej po začrtani poti! Pridružite se nam vsi, kateri še niste v naši zvezi in ki ste vneti za dobro stvar ter na veselo svidenje na prihodnjem shodu.

Mladenič.

Prihova. Veselo lahko pokažemo na uspehe naše obojne Mar. družbe, ki smo jih dosegli v teku treh let njenega obstanka. Sadržaji družabnic in družabnikov Marijinih svedočijo, da je naša organizacija koristno drevo. Spomnimo se na živahno agitacijo ob času volitev v deželni in državni zbor! Naši mladeniči in mladenke so hodili od hiše do hiše ter nabirali ude za Moh. družbo, za naše kat. liste in časnike, za Slov. Stražo itd. Udje naše organizacije skrbijo za lepoto božje hiše, se vadijo prepevati nabožne, pa tudi umetne-posvetne pesmi, nastopajo kot govorniki (govornice) in kot igralci (igralke). Evo vam pregled fantovskega delovanja!

I. leto se je sestalo sedemkrat po 30—40 fantov na shodih. 1. sestanek 6. jan. 1909. Pomen Mar. družbe (govoril g. vod.). Volitev. 2. sestanek 2. feb.: Kje in kdaj so se naselili Slovenci? (gov. org. Klajžar). O sajenju sadnega drevja (A. Pučnik), Kje naj išče mladenič pravo srečo? (V. Kokolj), Mladeničev tovaršija (Pliberšek J.), Trojna naloga mladeničev (Goričan Fr.). 3. sestanek 19. marca: Delo Mar. udov (g. vod.), Doba slov. samostojnosti (Klajžar J.), Vrednost gnoja (Pliberšek J. in Flis J.), O trtni uši (V. Jug), O rigolanju (Goričan Fr.) 4. sestanek v aprilu: Sv. Ciril in Metod (Klajžar), Deželnoz. volitve in njih pomen (g. vod.), Ravnaj lepo z živino (Flis A.), »Mili kraj« (Flis Karol dekl.). Petje: »Bodi česčena«. 5. sestanek 20. maja: Sv. Ciril in Metod (Klajžar J.), O peronospori (g. vod.). 6. sestanek 29. junija: Sv. Ciril in Metod (Klajžar J.), Devica orleanska (g. vod.). 7. sestanek 8. decembra: Življenje ni praznik (dekl. Flis Alb.), O vdova tožna [Gregarčič] (dekl. Flis Karol), Goveji hlev (Vivod K.), Dva prijatelja (Jug Fil.).

II. leto se je sešlo v posoj. sobi desetkrat po 30—40 Mar. družabnikov. Družabniki so se tudi vadili nastopati kot igralci. 1. sest. 6. jan. 1910: Prva pomoč v sili (Alf. Skrbinšek), Razširjajmo kat. liste! (A. Pučnik) Dober sodnik (Kolar Jan.), Mladeniča trojna domovina (Filip Jug), Vesela pesem mladeniča (Brumec). 2. sestanek 2. febr.: O draginji (Goričan Fr.), O šmarnici (V. Jug), Napoleon in Slovenci (Klajžar J.). 3. sestanek 18. marca: Pesnik A. Medved (g. vod.), Kako si nekateri služijo kruh? (Vivod), Kako je Notranjec Nemcu roke ponujal (Flis K.). 4. sestanek 4. aprila: Korist knjižnice (g. vod.), »Začarano pismo« (Igra). 5. sestanek 5. maja: O dežju, nevihti in strelji (J. Klajžar), Focij in razkol (Vivod), Štajercijanstvo in alkohol (g. vod. po »Sl. G.«), »Veš, o Marija« (Pesem). 6. sestanek 29. junija: Iz zgodovine konj. dekanije (Klajžar J.), Kako je nastala cerkev sv. Roka (Vivod). 7. sest. avgusta: »Bled in okolica« (g. vod. po Kimovcu), O Turkih na Štajerskem (Klajžar J.), O katakom-

bah (Bečan Fr.). 8. sestanek 25. sept.: Papež Pij X. (Klajžar J.), Cenimo dobro berilo, varujmo se slabega (A. Pučnik), Naša farna cerkev (g. vod. po dr. Stegenšek). 9. sestanek 20. oktobra: O kmečkih uporih (Klajžar J.), Kmečki Zvezi (Petje), Napake v družbi (vod. po Kalanu). 10. sestanek 8. decembra: Bodimo zvesti Bogu in ljudem kakor Tirolec Majer (Plečko), Moč alkohola (Brglez Jan.), Družabnik v tujini (g. vod. po Kalanu), Igra se še: »Boljša je kratka sprava, ko dolga pravda«.

III. leto se nas je desetkrat zbralo po 30 do 40 mladeničev. V ospredje stopa skrb za naraščaj, misel za treznost in deloma za potrebni društveni dom (vsaj iz lesa, podoben dr. Vošnjakovi kolarnici). 1. sestanek 5. jan. 1911: Novoletno voščilo (g. vod.), Volite predstojništva, Bodimo zvesti Marij. otroci (Klajžar J.) Ljubimo mater Slovenijo (Pirš), Ponovi se igra: Boljša je kratka sprava... 2. sest. 2. febr.: O Reif. posojilnicah (Flis J.), Bodimo pošteni (Plibešek), O alkoholu (Flis Fr. iz Sp. Grušovja), O lepem vedenju doma in v družbi (Klajžar J.) 3. sestanek 25. marca: Razlaga ang. čiščenja (g. vod.), O živinoreji (Klajžar J.), Marijini družbi (dekl. Flis A.), O sadjereji (Sevšek Fr.), Skrbi za sv. čistost (g. vod. po Jegliču). 4. sest. 25. maja: Bodi ponosen, da si Mar. družabnik (g. vod.), Obnašanje v cerkvi (po Mladosti vod). Dobro voliti je kršč. dolžnost (Vod.), Igra »Čevljar« (I. in 1/2 II. dej.) 5. sest. 15. junija: Zmaga pri volitvah (Vod.), Kristusovo življenje in delovanje (Vod. po II. členu). Igra: »Čevljar« (II. dej.). 6. sest. 29. junija: Igra: »Čevljar« (III. dej.). 7. sest. 8. sept.: O živinoreji (A. Pučnik, ki se je učil v km. šoli v Sv. Juriju), Kako je hrusti Jaka učil 2 gospodiča moliti (Klajžar iz »Sl. G.«), Spoznaj in poboljšaj najprej sam sebe! Bodi trezen! (Vod.). 8. sest. 8. okt.: O lepem vedenju (Klajžar), Italjansko-turška vojska z zemljepisjem (Vod.) Pesem: Hej Slovenci. 9. sestanek 19. nov.: Poročilo o »Sl.

Straži« (Vod.), Lepo vedenje mladeniča (Klajžar), Zaupajmo trdno v Marijo (Vod.). Petje: »Škrjanček poje, žvrgoli« in »Otok bleški«. 10. sest. 8. dec.: Marija nam bodi vzor čistosti (Vod.) Igra: »Kazen ne izostane«.

Galicija. Ze dolgo se nismo nič oglasili v »Našem Domu«. Pa ne mislite, g. urednik, da se pri nas le tedaj dela, kadar se potom časopiša razglaša v svet, ampak delo naše je tiho in intenzivno. Dne 24. sept. t. l. smo imeli veselico na Pernovem, kjer so prvič nastopila tudi dekleta, ki so kaj spretno speljala igro »Pri gospodi« pod spretnim režiserjem gosp. Kranjem. No, in od takrat pa smo pridno prebirali časopise in knjige ter imeli par sej, pri katerih smo marsikaj važnega sklenili. Izobraževalno društvo bo imelo po novem letu v vsaki vasi, ali pa po dve skupaj svoj bralni krožek, kjer se bode lažje delovalo, kakor doslej, ko smo tako razkropljeni po fari. Na Štefanovo se bode vršil občni zbor našega Slov. kat. kmet. izobraževalnega društva po večer-
nicah.

Upamo, da pokaže na občnem zboru naša mladina, da se res zanima za svojo izobrazbo, s tem, da se v obilnem številu udeleži in pristopi k društvu. Dosedaj še dekleta niso zaradi raznih ovir bile članice društva, a letos jim bo dana priložnost, da lahko vsaka pristopi, kar upamo, da bodo storile v obilnem številu. Še nekaj važnejšega imam povedati in sicer: da misli prirediti gori imenovano društvo izobraževalni tečaj v Galiciji, če nam bo slavna S. K. S. Z. pomagala s tem, da nam pošlje gosp. predavatelje. Upamo, da če bode se spoinila ta želja, da se na tečaju vname res naše ljudstvo za vse dobro in se zbudijo še tisti, kateri mislijo, da izobrazba na katoliški podlagi škodi, ampak le ona rodi srečo in zadovoljnost v kmečki hiši. K izobrazbi in k narodni zavesti vas draga mladina kliče in pozdravlja!

Evini.

Govorniške vaje.

Novoletni govor za Dekliško zvezo.

(Govorila Marica Kolar v društvu »Kres«.)

Predragi! Leto 1911 se bliža h koncu in kmalu se bomo pozdravljali v letu 1912, ko si bomo želeli drug drugemu prav srečno in milosti polno novo leto. Zatorej bo jako koristno, ako pomislimo, koliko dobrot in milosti smo prejeli v preteklem letu od ljubega Boga. Kot dobri kristjani se moramo vsak dan zahvaljevati ljubemu Bogu za prejete dobrote. In če smo to storili med letom, bode tembolj zadnji dan leta zahvala prihajala iz srca. To nam bode najboljša priprava za prihodnje leto, najboljši pripomoček za prihodnje življenje. Imamo pa tudi dovolj vzrokov hvaležni biti ljubemu Bogu. Če pomislimo, koliko nesreč se je zgodilo v zadnjem času okoli nas, tukaj potres, tamkaj vstaja in vojska, drugod kolera in druge nesreče. Nas je Gospod pred vsem tem obva-

roval. Bodimo mu zato hvaležni in držimo se zvesto njegovih zapovedi, drugače nam preti nevarnost, da pošlje tudi nam šibo, kakor je pošiljal drugam, kjer se ljudje ne zmenijo za njegove postave. Ne smemo pa pozabiti hvaležni biti, tudi našemu slavnemu društvu. V njem smo uživali celo leto mnogo veselih ur. Mislim pa, da najložje pokažemo svojo hvaležnost s tem, prvič, da v novem letu vsi radi zopet semkaj zahajamo, drugič, da plačujemo redno vsi udnino, ne da bi nas morali opominjati k temu; tretjič, da vse tiste člane, ki se protivijo prihodnje leto semkaj zahajati, s prijaznimi besedami zopet pridobimo. Nikakor namreč ne smemo pripustiti, da bi naše krščansko društvo nazadovalo in razpadlo kakor druga društva. Pred vsem pa se danes spodobi, da izrazimo zahvalo dosed. preds. naše »Zveze«. Zahvalo smo ji dolžne za trud in požrtvovalnost, ki jo je imela z nami. Akoravno smo večkrat

zaslužile, da bi nas strogo posvarila, ji vendar ljubezen do nas članic tega ni dopustila; rajši je z nami potrpeča. Zato ji kličem danes v zahvalo: Bog Ti plačaj sto in stotičkrat! V prihodnjem letu pa moramo posebno paziti na to, da se v naše društvo ne priklati nepoklicani nerodnež, ki se imenuje prepir. Če se že hočemo kregati, je bolj pametno, da to storimo zunaj društva. Mislim, da se že dovolj dobro vse poznamo, zato naj sije v novem letu mir in edinstvo med nami. Pred vsem se moramo ozirati na nove članice, ki na novo pridejo v naše društvo, če bi te opazile neprijaznost in prepir med nami, bi se čisto gotovo branile še kedaj več k nam priti. Da bomo pa res vzgledne članice v novem letu, je potreba prav močnih zdravil, predvsem prave ponižnosti in medsebojne ljubezni. Ponižnost se ne kaže morebiti samo po zunanje v priprosti obleki, ampak mora biti zasajena globoko v srcu in se mora ob enem izraževati v ljubezni do bližnjega. Ako torej opazimo pri kateri, da je razburjena in da je v tej razburjenosti kaj nepremišljenega govorila, potolažimo jo in pomirimo njeno razburkano srce in pozabimo razžaljivo besedo. V novem letu se naj nihče več ne spominja neprijetnih dogodkov preteklega leta, kajti ni dobro nikoli, da pozabljena slaba stvar zopet oživi. Visoko v zraku nad našim krščanskim društvom naj plapolata zastava z napisom »mir in edinstvo«. Toda duh je voljan, meso je pa slabo. Kje naj dobivamo moč, da bomo stanovitne v svojih sklepih? Ker vem, da ste vsi pravi krščanski Slovenci, zato upam,

da smem svoje mnenje tudi izraziti in še pridjati posebno željo, kateri se ne bodete protivili. Kako vzgledno in krasno bi bilo od nas članic, ko bi vsaj enkrat na mesec skupno pristopile k angeljski mizi, če je pa skupno nemogoče pa posamezno, in če bi tudi tega katera ne mogla storiti ali bi se ji morda pretežavno zdelo enkrat na mesec opraviti sv. spoved in pristopiti k sv. obhajilu, pa naj vsaj moli eno Zdravo Marijo v ta namen, da bi se naše krščansko društvo lepo razvijalo. Sv. obhajilo darujmo božjemu Srcu z namenom, da bi stale članice našega društva na močni skali, ker pluskajo od vseh strani močni valovi, ki hočejo porušiti naše nade in upanje v boljšo bodočnost. Prepričana sem, da ste vse članice res vzgledna slovenska dekleta, zato se nadejam, da se bodele tudi odzvale mojemu klicu. Le pomislimo, ko nam bodo opešale moči, ko bodo dovršeni dnevi našega življenja, takrat bomo mirno čakale in z nasmehom pozdravile zadnji dan našega življenja, zadnje »staro leto«, ki nas popelje v večno novo leto, v društvo izvoljenih bratov in sester, kjer ne bo več bridkosti in trpljenja, ako smo bila pridna krščanska dekleta. Tolažila nas bode misel, da smo se goreče in stanovitno trudile za vero, dom in narod. Vsem skupaj zakličem: Bog vas živi!

Sklenem z besedami pesnikovimi:

»Kdor ima srce,
zna za dom solze,
za slovensko domovino raj;
za njo rad živi, za njo hrepeni,
njo, le njo bo ljubil vekomaj!«

Drobtinice.

Slovarček najnavadnejših tujk.

Ček — od angleške besede check — nakaznica. Čeke imenujemo poštne položnice, s katerimi po pošti pošiljamo denar, ne da bi bilo treba plačati poštnino, kakor pri navadnih nakaznicah.

Dama — francoska bes. pomeni plemenito gospo; dame imenujemo sploh gosposke ženske, bodisi omožene ali neomožene.

Debata — debatirati: od francoske besede debat (izg. deba) — prepir, pričkanje, razprava. Ako se v kakem zborovanju sproži kakšno vprašanje in se začne pretresovati, zagovarjati in pobijati, se imenuje to debata.

Deklamacija — dandanes zelo navadna beseda, ko se vsepovsod po društvi »deklamira« ali »deklamuje.« Beseda je latinska: declamatio (izg. deklamacio) in pomeni besedovanje, govorniško vajo, predavanje in tudi predmet predavanja. Dandanes imenujemo deklamacijo vzneseno, govorniško predavanje pesmi.

dedikacija, latinska beseda — posvete, poklonitev, n. pr. nekdo izda knjigo, pa jo posveti svojemu prijatelju.

Demon — demonično od grške besede daimon — v paganskem zmislu božanstvo,

volja in moč božja, od človeka višje bitje dobro ali zlo, dandanes pomeni demon = zli duh, hudič; demonično — kar prihaja od hudega duha, n. pr. o pregrešni navadi pravimo, da ima demonično moč.

Draperija — od francoske besede draperie (izg. drapri) — izdelovanje suknenega blaga, pomeni tudi razobešanje suknenih in tkaninskih pregrinjaj. N. pr. če umrje kaka visoka oseba, se vsa cerkev prevleče s črnimi pregrinjali. V južnih krajih, zlasti na Italjanskem je navada, da se ob velikih praznikih cerkvene stene in stebri prevlečejo z draperijo t. j. z rdečimi ali pisanimi preprogami.

Drakonsko — drakonično. Večkrat beremo, da kaka vlada rabi drakonična sredstva, n. p. ravnokar hrvaška vlada z drakoničnimi naredbami »dela« volitve. Beseda je grškega izgovora. V starih grških Atenah je okoli l. 621. pred Kristusom zbral in izdal atenski poglavar Drakon postave, ki so določale za razne prestopke strašno hude kazni. Nastal je pregovor, da so Drakonove postave pisane s krvjo. Drakonsko ali drakonično torej pomeni naredbo ali postavo, ki za vsako malenkost določa brezobzirne, nasilne, zelo hude kazni.

Drama — grška beseda, pomeni dejanje, igrokaz, v katerem se pred našimi očmi pred-

stavlja neko dejanje. Dramatika je vrsta pesništva, ki sestavlja igrokaze za predstave.

Drenaža — od francoske besede drainage (izg. drenaž) — podzemeljsko odvajanje

vode. Če je n. pr. travnik preveč mokroten, se napravijo pod zemljo cevi, po katerih odteka voda; na površju izkopani jarki bi namreč vzeli preveč zemljišča.

Slovstvo.

Magdalene Pleiweissove: »Slovenska kuharica«. Šesti natis. Izpopolnila in priredila S. M. Felicita Kalinšek, šolska sestra in učiteljica na »Gospodinjski šoli« v Ljubljani.

Kuhanje je umetnost, katere se je treba naučiti. Med posli domočega gospodinjstva je kuhanje gotovo eden najbolj važnih in najpotrebnejših za vsakdanje življenje. Kuhanju se morajo tedaj privaditi ne le kuharice, ki si s tem služijo svoj kruh, marveč tudi gospodinje. Vsaka nevesta naj si med drugimi potrebščini omisli tudi »Kuharico«, kajti na podlagi navodil v »Kuharici« bo znala vsako stvar dobro porabiti. Stroškov bo imela manj, jedi bodo okusnejše, ako se bo kaj temeljitega naučila glede kuhe.

Skrbni stariši pošiljajo svoje hčere na razne kraje, da se nauče kuhanja; vendar pa ni vsako dekle tako srečno, da bi imelo pečične stariše, radi česar si more na kak drug način pridobiti tozadevno izobrazbo. Temu namenu bo kar najbolje ustrezala naša »Slov. kuharica«, ki je že od davnega časa vdomačena pri naših kuharicah kot zanesljiva vodnica v kuhinjskih poslih. Peta izdaja te knjige se je že pred leti popolnoma razprodala in oskrbeli smo zato novo izdajo, ki pa ni skoraj prejšnji več podobna, ker je vsa prenovljena, izboljšana in izpopolnjena.

V tej knjigi smo se ozirali na začetnice, ki se bodo na podlagi pojasnil in kuhinjskih

receptov lahko kmalu izučile v dobre kuharice, pa tudi vajene bodo dosegle s to knjigo vrhunec kuhinjske izobrazbe. Opozorili bi zlasti naše ukaželjne kuharice na nov način vkuhanja raznih jedi, sočivja, mesa itd. Večkrat je n. pr. kuharica v zadregi za prikuhe, katerih ne more dobiti na trgu, če se pa nauči pravičnega vkuhanja, ima vedno prikuhe na izbiro. Čimbolj spretna je pa kuharica pri svojem poslu, tem večjo plačo lahko zahteva.

S strokovno kuharsko izobrazbo si tedaj vsaka lahko izboljša svoje dohodke.

Opozarjamo tudi na razne slike, ki se nahajajo v »Slovenski kuharici«, kajti na podlagi istih bo kuharica znala pravilno pogrnuti mizo, vedela bo, kako mora posodo razvrstiti na mizo, kako garnirati jedila itd. Najboljši dokaz, da je nova »Slovenska kuharica« res popolnoma zanesljiva vodnica v kuhanju, je pa, da so se vse navedene jedi praktično kuhale in je v navodilu ravno pojasnjeno, kako je treba kuhati, da se delo dobro obnese in posreči.

»Slovenska kuharica« je izšla v dveh izdajah.

Velika izdaja, ki ima 17 krasnih večbarvnih tabel in mnogo slik med besedilom, stane 5 K 20 v, vezana 6 K, po pošti 30 v več.

Okrajšana izdaja in brez slik in prikrojena le za vsakdanje potrebe, stane 3 K, vezana 3 K 60 v, po pošti 30 v več. Dobi in naroča se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

Ustanovljena 1. 1885.

Telefon 113.

Trgovina tiskarne sv. Cirila

Maribor, Koroška cesta 5

je otvorila na novo prodajo papirja, pisalnih,
risalnih in šolskih potrebščin ter priporoča:

kancelijski, konceptni,
pismeni, dokumentni,
ministrski, ovitni in
:: barvani papir. ::
Trgovske knjige v
vseh velikostih črtane
z eno ali dvema ko-
lonama v papir, plat-
no, gradl ali pol vs-
|| nje vezane. ||

Štambilje pečatnike
vignete, (Siegelmar-
ken) za urade in
privatne izvršuje se
v najkrajšem času.
Trgovci in prepro-
dajalci imajo en gros-
cene. Priznano do-
bro blago. Solidna
in točna postrežba.

Naš Dom!

Pred durmi je zopet novo leto in treba bo zopet obnoviti naročnino na »Naš Dom« za leto 1912. Že danes smo priložili vsem naročnikom položnice, da ž njimi plačajo naročnino.

Ob novem letu imamo v tiskarni neizmerno veliko dela, zato prosimo cenjene naročnike, da bi nam poslali naročnino za leto 1912 že pred novim letom, kolikor jim je to mogoče. Po praznikih namreč in po novem letu se nam delo v upravništvu grozno kupiči, da ga mnogokrat pri najboljši volji ni mogoče sproti opravljati. Le pomislite, če nam 5000 naročnikov pošlje denar v par dneh, koliko vpisovanja! To da dela za več tednov, in pri tem se kaj lahko zgodi, da kak novi naročnik dalje časa ne dobi lista. Ako pa se začne naročnina pošiljati že v decembru, se vpisovanje poslanega denarja lepše razdeli in bolj mirno izvrši, kakor če pride po 300 naročnikov naenkrat. Zatorej prosimo še enkrat, da se začne pošiljati naročnina prej ko mogoče.

Denar se naj pošlje po položnici. Položnica se naj natančno izpolni. Ime in stan morata biti razločno pisana, ravno tako tudi pošta.

Stari naročniki naj zapišejo na položnico nad besedo »Položnica« besede: **Star naročnik**; novi naročniki pa naj na istem mestu zapišejo besede: **Nov naročnik**. Ravno tako se naj zapiše na nakaznico: **Nov**, ali: **Star**, ako kdo pošlje denar po nakaznici. Zakaj pa to? bode marsikateri vprašal. Zato, da novi naročniki list pravočasno dobijo. Ako stoji na položnici beseda: **Star**, se položnica lepo odloži in se naročnina vpiše šele pozneje, ko je manje dela. Ako pa najdemo na vrhu položnice besedo: **Nov**, vzamemo položnico takoj v roke in novega naročnika napišemo na naslovno polo, da list takoj dobi. Ako pri novem naročniku manjka beseda: **Nov**, potem se išče njegovo ime med starimi naročniki, in še-le takrat, ko ga med starimi naročniki ni najti, se spozna, da je nov, in se mu začne pošiljati list večkrat mogoče še-le čez 14 dni. In koliko nepotrebnega dela nam to napravi, če moramo večkrat po četrť ure iskati kako ime med starimi naročniki, kjer ga ni, predno spoznamo, da imamo opraviti z novim naročnikom! Torej cenjeni naročniki, ne pozabite na besedi: **Nov**, ali **star**! S tem nam prihranite veliko, veliko dela.

»Naš Dom« bo stal, kakor do zdaj, 2 kroni na leto.

Uredništvo si bo prizadevalo list v novem letu še spopolniti po vsebini, da bo res zanimiv in poučen. V katerikoli hiši so mladi ljudje, naj bi našel prostor tudi »Naš Dom«. Slovenska mladina, okleni se svojega glasila — »Našega Doma«.

Uredništvo in upravnništvo.

